HALKIN SEYİRCİ DEĞİL, DOĞRUDAN ORTAK OLDUĞU SİSTEM

YERELDEN YÖNETİM MODELİ

Büyük Aile

ŞEFFAF SÜREÇ YÖNETİMİ

CEVDET TELLİOĞLU

Hayat

YERELDEN YÖNETİM MODELİ

BüyükAile

ŞEFFAF SÜREÇ YÖNETİMİ

Yerelden Yönetim Modeli Büyük Aile
Cevdet Tellioğlu

Genel Yayın Yönetmeni: Hayati Bayrak
Yayın Yönetmeni: Enes Celep
Editör: Sevgi Korkut
Sayfa Tasarımı: Zeynep Bayrak
Kapak Tasarımı: Abdullah Uzun

Hayat Yayınları: 847
Yönetim: 95

1. Baskı: İstanbul / Ekim 2026
ISBN: 978-605-151-637-0
Yayıncı Sertifika No: 75092

© 2026 Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizm. ve Tic. A.Ş.
Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

Baskı: Erkam Yayın Sanayi A.Ş.
Sertifika No: 51796

HAYAT YAYIN GRUBU
Hayat Genç Hayat Hayat Çocuk

Altunizade Mahallesi Okul Sokak No: 1 Altunizade Sitesi F Blok Daire: 15
Üsküdar / İstanbul Tel: (216) 771 91 00 | Gsm: (530) 259 80 96
www.hayatyayinlari.com | e-posta: hayat@hayatyayinlari.com

YERELDEN YÖNETİM MODELİ

BüyükAile

ŞEFFAF SÜREÇ YÖNETİMİ

CEVDET TELLİOĞLU

Hayat

İÇİNDEKİLER

Önsöz 11
Giriş 13
BAŞLARKEN: BüyükAile'nin Ana Omurgası ve Beykoz Uygulama Örneği 15
BüyükAile Anlayışı 19
Halk Ağırlıklı Ortaklık Esasına Göre BüyükAile Modelinin İşleyişi 25
Vatandaş İçin BüyükAile ile Ne Değişir? 49
Lider Değişir, Ortak Hedef Değişmez 67
BİRİNCİ KISIM: Beyaz Masa'dan BüyükAile'ye 79
İKİNCİ KISIM: Yerelden Yönetim, Haklar ve Katılım 91
ÜÇÜNCÜ KISIM: Yerelden Kalkınma, Bireysel Kazanç ve Toplumsal Fayda 117
DÖRDÜNCÜ KISIM: Mahalle AŞ, İlçe AŞ, İl AŞ ile Halk Denetimi 127
BEŞİNCİ KISIM: Şeffaf Koridor, Şeffaf Süreç ve Zorunlu Dürüstlük Mimarisi 155
ALTINCI KISIM: Yerelden Ekonominin Yeniden Kuruluşu, Açık Havuz ve Ortak Tedarik Sistemi 181
YEDİNCİ KISIM: Devlet-Millet-Sermaye Ortaklığı, Marka, MARKADAŞ ve Değer Zinciri 219
SEKİZİNCİ KISIM: Eğitim, Üretim, Şehir Enstitüleri ve Vatandaşın Gelir Alanları 245
DOKUZUNCU KISIM: Aidiyet Kartı, Nuh'un Gemisi, Bütçe ve Kamu Malı Bilinci 281
ONUNCU KISIM: Dijital Kent, Sistemetik ve BüyükAile'nin Sinir Sistemi 307

ON BİRİNCİ KISIM: Halkla Temas, Sosyal Rehabilitasyon ve Uygulama Modülleri 337
ON İKİNCİ KISIM: Yaşayan, Yaşatan ve Güvenli Modern Şehircilik 383
ON ÜÇÜNCÜ KISIM: Uygulama ve Yol Haritası 401
ON DÖRDÜNCÜ KISIM: Risk Yönetimi ve Güvence Mekanizmaları 417
EKLER: Kavramlar, Dizin Taslağı, Kaynakça ve Notlar 435
BüyükAile Kavramları ve Sistem Sözlüğü 449
Kaynakça 471

“Bir kitap, yalnız yazanın emeğiyle değil;
dert edinenlerin, soru soranların ve çözüm
arayanların ortak hafızasıyla tamamlanır.

*Bu çalışma; yerelden yönetim, şeffaf süreç,
ortak fayda, toplumsal kalkınma ve insan onurunu
merkeze alan bir arayışın ürünüdür.*”

BüyükAile, birkaç hizmet vaadinden ibaret değildir; sistemin kendisini değiştirmektir. Çünkü kapalı ilişkilerin insanı bozduğu, merkezi siyaset ve yerel yönetim alanında dürüst insanların bile zamanla kirlenebildiği bir düzende asıl ihtiyaç, kişilerin iyi niyetine değil, sürecin açıklığına dayanan bir yönetim mimarisi kurmaktır. Bu yüzden "BüyükAile, zorunlu dürüstlük sağlayan bir sistemdir." diyoruz.

Bu model yalnızca Türkiye'deki Türklerin meselesi değildir; gönül coğrafyamızdaki insanların da ayağa kalkmasına hizmet edecek bir sistemdir. Çünkü BüyükAile'nin özü, insanı yardım alıcısı olmaktan çıkarıp kazanan, üreten, denetleyen ve sürece ortak olan hâline getirmektir. Böyle bir sistem, yalnızca bir belediyenin sınırlarında değil, ortak kader duygusuna sahip bütün toplumlarda karşılık bulabilecek bir yönetim modeli ve yönetim ahlakı ortaya koyar."

Muhsin Yazıcıoğlu
Çırağan Sarayı Basın Toplantısı, 2009

"BüyükAile Şeffaf Süreç Yönetimi, bugüne kadar Adil Düzen diye anlatmaya çalıştığımız sistemin ete kemiğe bürünmüş, teknolojiyle desteklenmiş hâlidir."

Adil Düzen Müellifi
Süleyman Karagülle
Bağlarbaşı Konferansları, 2009

İthaf ve Teşekkür

Anneme, babama, BüyükAile fikrinin oluşmasına katkı veren; geçmişte bu sistemin farklı parçalarına örnek oluşturacak biçimde sahada emek ortaya koyan, bugün de daha adil, görünür ve yerelden güçlenen bir hayat için fikir üreten herkese teşekkür ederim.

BüyükAile, kişisel bir iddianın ötesinde ortak bir gelecek teklifidir. Bu yaklaşım, 2009 yılında Vizyon 2050 çalışması kapsamında, halkı yalnızca hizmet bekleyen değil; üreten, denetleyen, kazanan, koruyan ve yaşadığı yere sahip çıkan bir ortak olarak gören sistem arayışıyla kamuoyuna sunulmuştur.

Bu kitap, o arayışa geçmişte ve bugün katkı veren herkese duyulan teşekkürün de bir ifadesidir.

Önsöz

"Yerel yönetim anlayışı, halkı sadece dinleyen değil; kazandıran, görünür kılan ve sürecin gerçek ortağı hâline getiren bir yapıya dönüşmedikçe yeni söz söylemiş sayılmaz."

Beyaz Masa kendi döneminde devletle vatandaş arasındaki ulaşma ve cevap alma ihtiyacına güçlü bir karşılık verdi. O gün ana problem, vatandaşın devlete ve devletin vatandaşa ulaşabilmesiydi. Bugün ise yalnızca dinlemek, kayıt almak ve cevap vermek yetmiyor. Yeni ihtiyaç, insanı sürece katmak, kazandırmak, ortak etmek ve denetimin parçası hâline getirmektir.

Bu nedenle artık bireye kazandıran, süreçleri halka açan, sivil toplumun denetim gücünü artıran ve gerçek katılımı mümkün kılan sistemlere ihtiyaç vardır. Halkın kapısını çalmak önemlidir; fakat halkın eline, kendisine ait olanın anahtarını vermek daha önemlidir.

BüyükAile, insanı yardıma bağımlı bırakan değil; ona indirimden üretime, ortaklıktan sosyal faydaya ve gerekli şartlar oluştuğunda gelir payına kadar çeşitli kazanım imkânları sunan bir yerel kalkınma yaklaşımıdır.

Amaç önce kazandırmak, sonra bu kazancı paylaşım, aidiyet ve toplumsal kalkınma kültürüne dönüştürmektir.

Dünya örnekleri bu arayışın hayal olmadığını gösteriyor. Almanya'nın ikili mesleki eğitim düzeni, genci yalnızca diploma sahibi yapmakla kalmayıp ona üretim becerisi de kazandırmaktadır. Bizim tarihimizde bunun karşılığı ahilik ve lonca geleneğinde görülen çırak-kalfa-usta terbiyesidir. BüyükAile'nin Şehir Enstitüleri

yaklaşımı da bu üretici ruhu bugünün şartlarında yeniden kurmayı hedefler.

Mondragon tecrübesi, insan ortak edildiğinde üretimin ve aidiyetin güçlendiğini göstermektedir. Porto Alegre'deki katılımcı bütçe örneği ise halkın kamu kaynaklarının kullanımında söz sahibi olmasının mümkün olduğunu ortaya koymuştur. BüyükAile, bu örneklerden ilham alır; fakat kendi insanımızın ruhuna, şehirlerimizin ihtiyacına ve medeniyetimizin ortaklık anlayışına yaslanır.

Asıl ders şudur: İnsanın kapasitesi vardır ama çoğu zaman organizasyonu yoktur; emeği vardır ama pazarı yoktur; hevesi vardır ama yolu yoktur. BüyükAile, bu kopuklukları birleştirmeye çalışan bir sistemler bütünüdür.

Bu modelin de "olmaz" denilerek karşılanacağını biliyorum. Fakat mesele şahıslar değil, vatan ve millettir. Faydalı olanı sahiplenmekten utanılmaz. Yeter ki hedef kapalı bir düzen kurmak değil; halkın kazandığı, denetlediği, ürettiği ve adaletin ana bağlayıcı olduğu bir BüyükAile sistemi kurmak olsun.

Cevdet Tellioğlu
İstanbul, 2026

Giriş

"Bir zamanlar hayal denilen bazı fikirlerin bugün dünyanın farklı noktalarında parça parça gerçeğe dönüştüğünü görmek sevindirici. Fakat insanı, kazancı, katılımı ve denetimi aynı sistemde buluşturan bütünlüklü yapı hâlâ kurulmuş değildir."

BüyükAile Şeffaf Süreç Yönetimi'nin bu yeni baskısını yalnızca eski bir metni yenilemek için değil, zaman içinde görülen gelişmeleri yerli yerine koymak için hazırladım. İki binli yılların başında şekillenen ve 2009 yılında kamuoyuna sunduğumuz BüyükAile modeli, o gün birçok kişiye uzak bir hayal gibi görünmüştü. Bugün geriye baktığımızda, modelin bazı damarlarının dünyada farklı adlarla ve farklı araçlarla kısmen uygulandığını görüyoruz.

Dijital katılım platformları, açık ihale sistemleri, katılımcı bütçe uygulamaları ve yerel servetin yerelde de kalmasına dönük yaklaşımlar artık yalnız teorik başlıklar değildir. Barcelona'daki Decidim çizgisi, Reykjavík'te yurttaş fikirlerini gündeme taşıyan uygulamalar, Ukrayna'daki açık ihale mantığı ve İskoçya'daki community wealth building anlayışı, BüyükAile'nin yıllar önce işaret ettiği bazı ihtiyaçların dünyada da karşılık bulduğunu göstermektedir.

Fakat parçaların varlığı, bütünün kurulduğu anlamına gelmez. Katılım çoğu yerde sınırlıdır. Şeffaflık çoğu zaman sonuç ekranında kalır, kararın doğduğu ana kadar inmez. Denetim ise çoğunlukla zarar oluştuktan sonra devreye girer. Oysa asıl mesele, zarar doğmadan önce halkı sürecin içine sokabilmektir.

BüyükAile Modeli, bu noktada önem kazanır. Halk yalnız sonucu izleyen değil; süreci gören, gerektiğinde itiraz eden, kazanan,

denetleyen ve kendi şehrinin geleceğine ortak olan taraf olmalıdır. Yerel hizmet yalnız memnuniyet üretmekle kalmamalı; bireysel kazanç ve toplumsal kalkınma da üretmelidir.

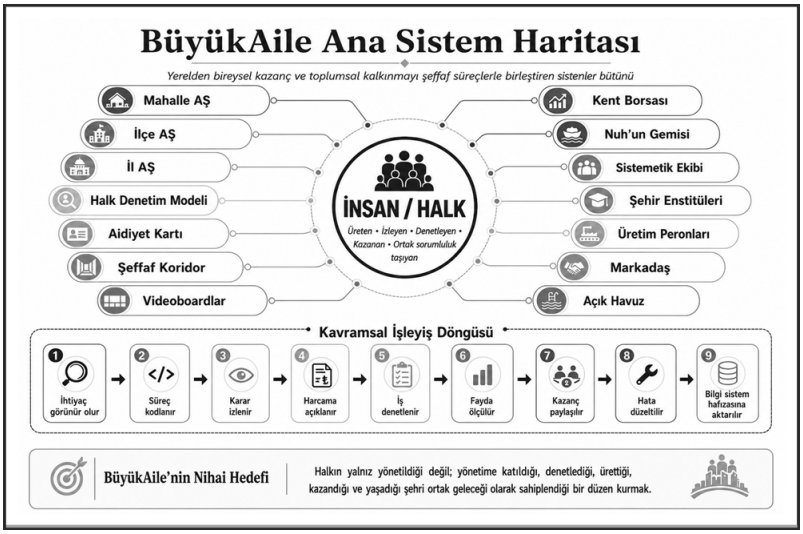
Bu kitap, yeni bir proje icat etmek için değil, yıllar önce ortaya konulan ana fikri bugünün imkânlarıyla daha görünür ve daha anlaşılır kılmak için yeniden hazırlanmıştır. Çünkü hâlâ ihtiyaç duyulan şey; kişilerin iyi niyetine bağlı olmayan, sürecin açıklığına dayanan ve zorunlu dürüstlüğü bir yönetim kültürüne dönüştürebilecek bir sistemdir.

Bugün hâlâ inanıyorum ki halkın neredeyse tamamını sürecin içine alan; bireyin faydasını ve kazancını merkeze koyan; yolsuzluğun karanlıkta saklanmasına imkân vermeyen, süreçleri gün ışığında görünür kılmayı esas alan daha güçlü ve adil yapılar kurulacaktır.

BAŞLARKEN:
BüyükAile'nin Ana Omurgası ve Beykoz Uygulama Örneği

Kavram Haritası

"BüyükAile, tek tek projelerin toplamı değil; yerel hayatı şeffaf süreç, ortak fayda, bireysel kazanç ve sürdürülebilir kalkınma etrafında yeniden bağlayan bir sistemler bütünüdür."

BüyükAile'nin merkezinde insan vardır. İnsan, yalnız yardım edilen veya hizmet alan kişi değil; üreten, izleyen, denetleyen, ka-

zanan ve yaşadığı yere ortak olan ve bunun sorumluluğunu taşıyan kişidir.

Mahalle AŞ, İlçe AŞ, İl AŞ, Halk Denetimi Modeli, Aidiyet Kartı, Şeffaf Koridor, videoboardlar, Kent Borsası, Nuh'un Gemisi, Sistemetik ekibi, Şehir Enstitüleri, Üretim Peronları, Markadaş ve Açık Havuz; aynı sistem içinde adaletin en ücra noktalara ulaşmasını sağlayan farklı damarlardır.

Modelin kavramsal akışı şu mantıkla ilerler: İhtiyaç görünür olur, süreç kodlanır, karar izlenir, harcama açıklanır, iş denetlenir, fayda ölçülür, kazanç paylaşılır, hata düzeltilir ve bilgi sistem hafızasına aktarılır.

Bu haritanın amacı, kitabın devamında geçen başlıkları birbirinden kopuk projeler gibi değil; aynı ana fikrin farklı uygulama alanları olarak okumayı kolaylaştırmaktır.

BüyükAile'nin Ana Omurgası

"Önce hangi ilkenin ana omurga olduğunu, hangi yapıların bu omurgayı desteklediğini ve hangilerinin modelin genişlemesini sağladığını ayırmak gerekir."

BüyükAile sistemi çok sayıda kavram ve uygulama içerir. Fakat bu kavramların tamamı aynı ağırlıkta değildir. Şeffaf Süreç Yönetimi sistemin ana omurgasıdır. Diğer yapılar ise bu omurganın üzerinde çalışan çekirdek, destek ve genişleme yapılarıdır.

Çekirdek yapılar; Mahalle AŞ, **Halk Denetimi Modeli**, Aidiyet Kartı ve Şeffaf Koridor'dur. Şeffaf Süreç Yönetimi olmadan bu yapıların güven, ortaklık ve görünürlük zemini kurulamaz.

Destek yapılar; Nuh'un Gemisi, Kent Borsası, Sistemetik ekibi, Şehir Enstitüleri, Üretim Peronları, Markadaş, Açık Havuz, videoboardlar ve dijital izleme sistemleridir**.** Bunlar ana sistemi büyütür, sahaya indirir ve günlük hayatta karşılık üretir.

Genişleme yapıları ise İlçe AŞ, İl AŞ, KüçükKardeş, Uzaktaki Kardeş, videoboard ağı ve dijital izleme sistemleridir. Bu yapılar modelin bir mahallede kalmayıp ilçe, il, ülke ve uluslararası üretim ilişkilerine açılmasını sağlar.

Bu ayrım, kitabın devamındaki başlıkları daha anlaşılır kılar: BüyükAile, birbirinden kopuk projelerin toplamı değil; Şeffaf Süreç Yönetimi'nin ana omurgasında, çekirdek yapılar, destek araçları ve genişleme kanallarıyla çalışan tek bir sistemdir.

Çekirdek yapılar sistemi ayakta tutar; destek yapılar günlük hayatta karşılık üretir; genişleme yapıları modelin mahalleden il ve ülke ölçeğine yayılmasını sağlar.

BüyükAile Anlayışı

"BüyükAile, halkın yalnızca belediyeden hizmet beklediği değil; belediyesinin ürettiği değere, denetlediği sürece ve kurduğu ekonomik düzene ortak olduğu yeni bir yerelden kalkınma anlayışıdır."

BüyükAile, mahalleyi, ilçeyi veya şehri yalnızca hizmet alan insanlardan oluşan dağınık bir topluluk olarak görmez. Şehri; halkı, belediyesi, esnafı, üreticisi, sanayicisi, yatırımcısı ve kamu gücüyle birlikte yaşayan büyük bir aile olarak kabul eder. Bu ailede herkesin ihtiyacı, emeği ve katkısı farklıdır; fakat herkesin sistem içinde bir karşılığı olmalıdır. Bu anlayışın merkezinde halkın belediyenin halk adına oluşturduğu ekonomik değere ve yürüttüğü süreçlere ortak olması vardır. Bu ortaklık, belediyenin makamına ortak olmak anlamına gelmez. Asıl anlamı şudur: Belediye halk adına kaynak kullanıyorsa bu kaynakla oluşan değer de halka görünür, ölçülebilir ve adil biçimde dönmelidir.

Klasik yerel yönetim anlayışında belediye hizmet üretir, özel sektör işi yapar, halk sonucu izler. BüyükAile'de ise belediye düzenleyici ve birleştirici güç olur; özel sektör üretim ve uygulama kapasitesini ortaya koyar; halk ise sürecin sahibi, denetleyicisi ve fayda ortağı hâline gelir. Bu yapı devlet-millet-sermaye ortaklığı düşüncesiyle güçlenir. Devlet düzeni, hukuku ve kamu yararını temsil eder. Millet emeği, ihtiyacı, katılımı ve aidiyeti temsil eder. Sermaye ise yatırım gücünü, tecrübeyi, üretim kabiliyetini ve pazara erişimi temsil eder. Bu üç unsur aynı şeffaf zeminde buluştuğunda kazanç dar bir çevrede kalmaz; yerelden kalkınma ekonomisine bağlı yerelden kalkınma gücüne dönüşür.

BüyükAile'de halka dönen fayda, yalnız belediye hizmetlerinden doğan tasarruf ve sosyal karşılıklarla sınırlı değildir. Otoparklar, pazar alanları, sosyal tesisler, reklam ve tanıtım alanları, üretim ve satış kanalları gibi sürekli gelir üreten imkânlar da aynı mantık içinde değerlendirilir. Amaç, şehirde oluşan ekonomik hareketliliğin halktan kopmamasıdır.

Üretim zinciri bu anlayışı daha da güçlendirir. Üretici üretir, esnaf satar, sanayici işler ve geliştirir, belediye güven zemini kurar, halk ise hem tüketici hem denetleyici hem de ortak fayda sahibi olarak sistemde yer alır. Böylece yerel ürün, ortak marka değerine dönüşebilir.

BüyükAile'nin özü, bireysel kazanç ile toplumsal kalkınmayı birbirinden ayırmamaktır. Bir kişi kazanırken mahalle de kazanmalı; bir üretici güçlenirken şehir de markalaşmalı; belediye bir hizmet yürütürken halk da bu hizmetin sonucunu görmeli ve faydasını hissetmelidir. Bu yapının güvencesi ise Şeffaf Süreç Yönetimi'dir.

Birbirini Besleyen Halkalar

"BüyükAile'nin gücü, birçok iyi fikri yan yana dizmesinde değil; bu fikirleri birbirini besleyen tek sistem hâline getirmesinde yatar."

BüyükAile kitabını ilk defa eline aldığınızda bazı başlıkları birbirinden bağımsız projeler gibi görebilirsiniz. Adım adım konuşacağımız Aidiyet Kartı, bir tüketim indirimi uygulaması gibi görünebilir. Nuh'un Gemisi bir sosyal destek modeli sanılabilir. Şehir Enstitüleri sıradan bir eğitim projesi, Markadaş ise klasik bir ticaret modeli gibi gelebilir. Şeffaf Koridor denetim alanı, Galaksi Sistem şehircilik modeli, DEDE itibar mekanizması gibi konular ayrı ayrı okunabilir. Fakat bu okuma eksik kalır. Çünkü BüyükAile'de her araç, kendisinden önceki ve sonraki araçla, modüler biçimde bağlantılıdır. Birinin ürettiği veri, diğerinin kararına dönüşür; birinin açtığı katılım, diğerinin denetimini güçlendirir; birinin sağladığı kazanç, diğerinin faydasına akar.

Sistemin ilk halkası ihtiyaç tespitidir.

Halkın gerçek ihtiyacı masa başında, istatistik tablosunda veya seçim meydanında tam olarak görülemez. İhtiyaç, sahada, mahallede, sokakta, hanede, pazarda, üretim alanında, okulda, sağlık noktasında, esnafın günlük hayatında ve vatandaşın sessiz şikâyetinde kendini gösterir. Beyaz Masa, gezici ekipler, muhtar ağı, mahalle gönüllüleri, STK Platformu ve dijital başvuru sistemi bu ihtiyacı görünür hâle getiren kanallardır. Böylece yönetim, halkı yalnız dinlemiş olmaz; halkın hayatından veri toplamış, derdi sınıflandırmış ve çözümün ilk basamağını kurmuş olur.

İkinci halka süreç takibidir.

İhtiyaç görüldükten sonra onun hangi birime gittiği, ne kadar sürede cevaplandığı, hangi kaynakla çözüleceği, kimden görüş alınacağı ve hangi aşamada halka bilgi verileceği kayıt altına alınır. Bu noktada Sistemetik ekip devreye girer. Dağınık bilgi, karar alınabilir bilgiye dönüşür. Böylece bir vatandaşın dile getirdiği küçük bir sorun, kurumun hafızasında kaybolmaz; takip edilen, ölçülen ve sonuçlandırılan bir sürece bağlanır.

Üçüncü halka ekonomik bağdır.

BüyükAile'de bir ihtiyaç çözülecekse bu çözüm yalnız hizmet olarak görülmez; yerel kazanç üretme fırsatı olarak da değerlendiri-

lir. Bir çocuk parkı yenilenecekse bu sadece park yenileme işi değildir. Yerel atölye üretim yapabilir mi, gençler montajda eğitim alabilir mi, kadın kooperatifi çevre düzenlemesine katkı sunabilir mi, bakım ve temizlik bir sosyal istihdam alanı oluşturabilir mi, kullanılan malzeme yerel tedarikle sağlanabilir mi? BüyükAile'nin farkı, her hizmetin içinde yerel fayda aramasıdır. Böylece belediye harcaması, sadece tüketilen bir bütçe kalemi olmaktan çıkar; halk için üretim, eğitim, istihdam ve gelir imkânına dönüşür.

Dördüncü halka şeffaf süreç denetimidir.

İşin hazırlığı, ihalesi, uygulaması, teslimi, maliyeti, gecikmesi, hatası, kârı, zararı ve halka dönüşü görünür kılınır. Bu görünürlük videoboardlar, Şeffaf Koridor ekranları, dijital arşiv, halka açık toplantılar ve periyodik raporlarla sağlanır. Böylece süreç yalnız yönetimin elinde kalmaz; halkın gözüne de açılır. Burada maksat yönetimi yavaşlatmak değildir. Aksine doğru işi hızlandırmak, yanlış işi erken durdurmak ve iyi yöneticiyi şüphe altında kalmaktan kurtarmaktır.

Beşinci halka bireysel kazançtır.

BüyükAile modelinde toplumsal kalkınma soyut bir refah cümlesi değildir. Halk kendi cebinde, kendi hanesinde, kendi işinde, kendi mahallesinde bir karşılık görmelidir. Aidiyet Kartı indirimi, puan veya indirim kazanımı, ortaklık payı, sosyal destek, üretim peronu geliri, eğitimle kazanılan beceri, Markadaş üzerinden satış imkânı, Açık Havuz üzerinden ek gelir veya KüçükKardeş ağıyla doğan ticaret bu karşılığın örnekleridir. Birey kazanmıyorsa sistem ne kadar güzel anlatılırsa anlatılsın, halkın hayatında kalıcı bir yer edinemez.

Altıncı halka toplumsal kalkınmadır.

Bireysel kazanç tek tek hanelere dokunurken, şehir de daha örgütlü, daha üretken, daha adil ve daha denetlenebilir hâle gelir. Yerel ekonomi canlanır, sosyal destek mahcubiyet üretmeyen bir sisteme dönüşür, kamu malı korunur, haksızlık görünür olur, gençlerin meslek edinme imkânı artar, şehir kendi kaynaklarını daha akıllı kulla-

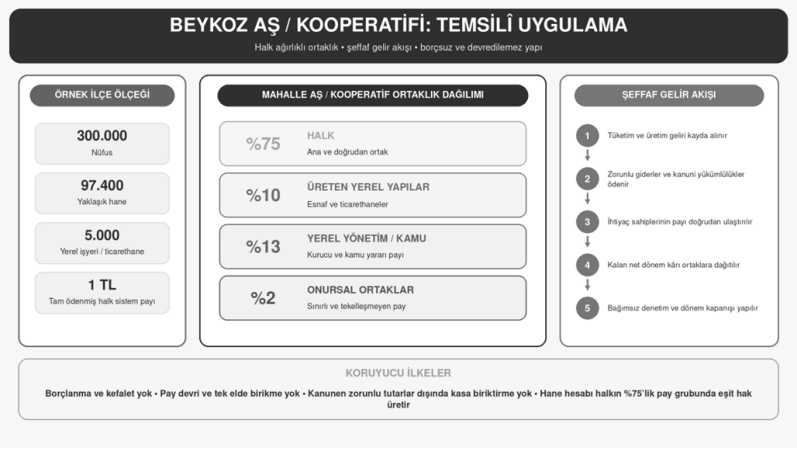
nır. Böylece bireysel fayda ile toplumsal fayda birbirini dışlamaz; aksine birbirini büyütür.

Yedinci halka eğitim ve kültürdür.

Bir sistem yalnız ekonomik ve teknik araçlarla uzun süre yaşayamaz. Zamanla bir davranış biçimine, bir ortak akla ve bir şehir kültürüne dönüşmesi gerekir. BüyükAile'nin hedeflediği kültür; gören, soran, üreten, paylaşan, denetleyen, hakkını arayan ve ortak faydayı koruyan insan kültürüdür. Eğitimle ve yaşanmışlıklarla faydaya dayalı olarak bu kültür oluştuğunda sistem kişilere bağımlı kalmaz. Yönetici değişse de süreç, ekran, kayıt, ortaklık, denetim ve fayda mantığı devam eder.

BüyükAile'de hiçbir araç tek başına düşünülmez; ihtiyaç, süreç, ekonomi, denetim, kazanç ve kültür birbirini besleyen tek akışın parçalarıdır.

Beykoz AŞ Örneği: Tüketimden Sosyal Desteğe ve Ortak Kazanca

Halk Ağırlıklı Ortaklık Esasına Göre BüyükAile Modelinin İşleyişi

Güncelleştirilmiş hesapların dayanağı; TÜİK Hanehalkı Tüketim Harcaması 2025, TÜİK İstatistiklerle Aile 2025, TÜİK taşıt verileri ve Beykoz Belediyesi bütçe açıklamasıdır. Bu hesaplar, modelin çalışma mantığını göstermek amacıyla hazırlanmış temsili senaryolardır.

BüyükAile modelinin daha iyi anlaşılması için sistemi "Beykoz" adını verdiğimiz örnek bir ilçe üzerinden ele alalım. Buradaki Beykoz adı, modelin işleyişini somutlaştırmak amacıyla kullanılmaktadır. Nüfus, hane, kart kullanımı ve gelir oranlarına ilişkin hesaplar, sistemin meydana getirebileceği ekonomik büyüklüğü göstermek için hazırlanan örneklerdir.

Bu modelin Mahalle AŞ veya Mahalle Kooperatifindeki ortaklık yapısı dört pay grubundan oluşur:

Halk, yüzde 75 ile ana ve doğrudan ortaktır.

Halkın yüzde 75'lik pay grubu içinde 'bir hane, bir eşit sistem hakkı' ilkesi uygulanır. Her hak sahibi hanenin 1 TL'lik tamamen ödenmiş sistem payı bulunur; hanedeki kişi, çalışan veya araç sayısı bu eşit hakkı çoğaltmaz.

Üreten yerel yapılar, esnaf ve ticarethaneler yüzde 10'luk ayrı pay grubunda doğrudan ortak olabilir. İş yeri ortaklığı, sahibinin yaşadığı hane üzerinden sahip olduğu halk payını çoğaltmaz; ayrıca iş alma önceliği, ihalesiz çalışma veya kapalı imtiyaz doğurmaz.

Yerel yönetim ve kamu yüzde 13'lük payla kurucu kamu sorumluluğunu taşır; onursal ortaklar yüzde 2'lik payla toplumsal katkı ve itibarı temsil eder. Bu iki pay grubu halkın yüzde 75'lik payını azaltacak, hane hisselerini ele geçirecek veya tek başına yönetim hâkimiyeti kuracak biçimde kullanılamaz.

Örnek İlçedeki Halk Ortaklığı

Örnek ilçenin nüfusunun 300.000 olduğunu kabul edelim. TÜİK'in 2025 yılı verilerine göre Türkiye'de ortalama hane büyüklüğü 3,08 kişidir.

Türkiye ortalaması esas alındığında 300.000 nüfuslu örnek ilçedeki yaklaşık hane sayısı:

300.000 kişi ÷ 3,08 kişi = 97.403 hane

olarak hesaplanır.

Hesap kolaylığı açısından ilçede yaklaşık 97.400 hane bulunduğunu kabul edelim. Buna göre halkın ortak olduğu AŞ veya kooperatifin hissedar sayısı da:

97.400 hane = halkın yüzde 75'lik pay grubunda 97.400 eşit hak sahibi hane

olarak kabul edilir. Bu sayı, örnekteki hak sahipliği ölçeğini gösterir; şirketin kanuni sermaye hesabı değildir.

Toplam sermaye, 1 TL nominal değerli paylar ile yüzde 75–yüzde 10–yüzde 13–yüzde 2 gruplarını birlikte karşılayacak biçimde ana sözleşmede ve yürürlükteki hukuk çerçevesinde kurulur. Örnekteki hane sayısı ile kanuni asgari sermaye, pay adedi ve pay grupları arasındaki teknik ilişki kuruluş aşamasında ayrıca hesaplanır.

Bu şirket veya kooperatifin adı Beykoz AŞ olsun. Belediye, hanelere ayrılan yüzde 75'lik halk payının sahibi değildir; kendi yüzde 13'lük kamu payını şeffaf ve sınırlı biçimde kullanır. Amaç halkı istemediği bir ortaklığa mahkûm etmek değil; ilçedeki her haneye şehirde oluşan ekonomik değerden pay alma, süreci denetleme ve ortak kazançtan yararlanma imkânı tanımaktır.

Sistem; gönüllü katılım, yüzde 75 halk ağırlığı, şeffaflık, hane ortaklığı, halk denetimi, ortak kazanç ve toplumsal fayda esasına dayanır. Katılmayan kişi temel kamu hizmetlerinden mahrum bırakılamaz; katılmak isteyen hak sahibi, ilan edilen açık şartlarla sisteme dâhil olabilir.

Aidiyet Kartı Hanenin Ortak Ekonomik Kimliğidir

Her hissedar haneye bir Aidiyet Kartı hesabı tanımlanır. Aynı hanede yaşayan kişiler, kendi adlarına düzenlenen kart veya dijital uygulamalarla işlem yapabilir; ancak bütün işlemler tek hane hesabında toplanır.

Böylece hane içinde birden fazla kişinin yaptığı alışverişler, ayrı hisseler meydana getirmeden aynı hanenin ekonomik hareketi olarak kaydedilir.

Aidiyet Kartı bağımsız bir kart olarak kullanılabilir. Banka kartları, güvenli dijital uygulamalar veya Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı sistemiyle ilişkilendirme, açık kanuni yetki, ilgili kurumların izni, güçlü bilgi güvenliği ve kişisel verilerin korunması şartları sağlandığında değerlendirilebilir.

Aidiyet Kartı ile akaryakıt başta olmak üzere sigorta, kasko, sağlık, eğitim, temel gıda, giyim, ulaşım, iletişim, ev ve iş yeri ihtiyaçları gibi birçok alanda indirim sağlanabilir.

Kart yalnızca bir indirim aracı değildir. Hanelerin toplam tüketim gücünü bir araya getiren ortak pazarlık sistemidir.

Hanelerin Ortak Alım Gücü

TÜİK verilerine göre 2025 yılı sonunda Türkiye'de yaklaşık 17,4 milyon kayıtlı otomobil bulunmaktadır. Türkiye genelindeki otomobil sahipliği oranı 300.000 nüfuslu örnek ilçeye uygulandığında ilçede yaklaşık 60.000 otomobil bulunabileceği kabul edilebilir.

Bir hanede birden fazla araç bulunsa da o hanenin hissesi değişmez. Ancak haneye ait bütün araçlar Aidiyet Kartı sistemine tanımlanabilir ve toplu anlaşmalardan yararlanabilir.

Yaklaşık 60.000 otomobilin akaryakıt, sigorta, kasko, bakım, onarım ve lastik ihtiyaçlarının ortak bir pazarlık gücüyle ele alınması firmalar karşısında önemli bir ekonomik büyüklük oluşturur.

Yüzlerce veya binlerce araca sahip kurumlara özel fiyat uygulanabiliyorsa on binlerce aracın meydana getirdiği ortak tüketim gücüyle daha yüksek indirimler talep edilebilir.

Aynı toplu pazarlık yöntemi gıda, sağlık, eğitim, giyim, iletişim, ulaşım, konut ihtiyaçları ve diğer tüketim alanlarında da uygulanabilir.

Hane bu sistemde tek başına hareket eden güçsüz bir tüketici olmaktan çıkar. Binlerce hanenin oluşturduğu ortak alım gücünün bir parçası hâline gelir. Firmalar düzenli ve geniş bir müşteri kitlesine ulaşırken haneler de daha uygun fiyatlardan yararlanır.

Alışverişten Haneye Dönen Kazanç

Yerel yönetim öncülüğünde Beykoz AŞ'nin firmalarla yaptığı anlaşmalar sonucunda toplam %13 oranında kazanç sağlandığını varsayalım.

Bu kazancın:

- %10'u alışverişi yapan haneye doğrudan indirim olarak yansıtılır.
- %3'ü Nuh'un Gemisi Sosyal Destek Havuzu'na aktarılır.

Bir hane, fiyatı 100 TL olan bir ürünü Aidiyet Kartı ile %10 indirimli olarak 90 TL'ye alır. Böylece hane bütçesinde doğrudan 10 TL kalır.

Firmayla yapılan %13'lük anlaşmanın kalan 3 TL'si ise Nuh'un Gemisi'ne aktarılır. Bu 3 TL vatandaşın ödediği 90 TL'ye sonradan eklenmez. Firmanın toplu müşteri kazanması karşılığında kabul ettiği anlaşma payından karşılanır.

Bütün işlemler banka ve dijital ödeme sistemleri üzerinden otomatik, kayıtlı ve Şeffaf Süreç Yönetimi ile denetlenebilir biçimde yürütülür.

Kart indirimi hanelere eşit miktarda dağıtılan bir ödeme değildir. Her hanenin kazancı, Aidiyet Kartı üzerinden yaptığı alışveriş miktarına göre oluşur. Daha fazla kart kullanımı gerçekleştiren hane daha fazla indirim elde eder.

Bununla birlikte bütün hanelerin ortalama harcama düzeyinde kart kullandığı varsayıldığında hane başına düşen ortalama kazanç hesaplanabilir.

Güncel Hane Harcamasına Göre Kart Kazancı

TÜİK'in 2025 yılı Hanehalkı Tüketim Harcaması Araştırması'na göre Türkiye'de hane başına aylık ortalama tüketim harcaması 64.104 TL'dir.

97.400 hanenin aylık toplam tüketim harcaması:

97.400 hane × 64.104 TL = 6.243.729.600 TL

olur.

Bu tüketimin tamamının Aidiyet Kartı üzerinden geçmesi beklenemez. Kira, vergi, bazı kamu ödemeleri, sistem dışındaki firmalardan yapılan alışverişler ve kart kapsamına alınmayan harcamalar toplam tüketimin önemli bir bölümünü oluşturacaktır.

Bu nedenle toplam tüketimin üçte ikisinin sistem dışında kaldığını, yalnızca üçte birinin Aidiyet Kartı üzerinden geçtiğini varsayalım.

Aidiyet Kartı üzerinden geçen aylık toplam alışveriş:

6.243.729.600 TL ÷ 3 = 2.081.243.200 TL

olur.

Bu tutarın %10'u doğrudan hanelere indirim olarak yansıdığında aylık toplam hane kazancı:

2.081.243.200 TL × %10 = 208.124.320 TL

olarak gerçekleşir.

Bu tutarın yıllık karşılığı:

208.124.320 TL × 12 ay = 2.497.491.840 TL

olur.

Böylece 97.400 hane, Aidiyet Kartı sayesinde yılda toplam yaklaşık 2,5 milyar TL tasarruf sağlayabilir.

Hane Başına Ortalama Kart Kazancı

Aidiyet Kartı üzerinden oluşan yıllık toplam indirim 97.400 haneye bölündüğünde hane başına düşen ortalama yıllık kazanç:

2.497.491.840 TL ÷ 97.400 hane = 25.641,60 TL

olur.

Hane başına düşen ortalama aylık kart kazancı ise:

25.641,60 TL ÷ 12 ay = 2.136,80 TL

olarak hesaplanır.

Buna göre bir hane, ortalama harcama ve kart kullanım varsayımı altında Aidiyet Kartı sayesinde ayda yaklaşık 2.137 TL, yılda ise yaklaşık 25.642 TL tasarruf sağlayabilir.

Bu tutar haneye ayrıca ödenen maaş veya temettü değildir. Hanenin ürün ve hizmetleri daha düşük bedelle alması sonucunda bütçesinde kalan paradır. Hane herhangi bir ek iş yapmadan, yalnızca mevcut alışverişlerini ortak sistem üzerinden gerçekleştirerek bu ekonomik faydayı elde eder. Bu nedenle kart indirimi, hanenin aktif çalışmasına bağlı olmayan bir **pasif ekonomik kazanım** niteliğindedir.

Gerçek kazanç her hanenin kart kullanımına göre değişir. Kartı daha az kullanan hanenin indirimi daha düşük, daha fazla kullanan hanenin indirimi daha yüksek olur.

Nuh'un Gemisi Sosyal Destek Payı

Aidiyet Kartı üzerinden geçen aylık 2.081.243.200 TL'nin %3'ü Nuh'un Gemisi'ne aktarıldığında aylık sosyal destek kaynağı:

2.081.243.200 TL × %3 = 62.437.296 TL

olur.

Bunun yıllık karşılığı:

62.437.296 TL × 12 ay = 749.247.552 TL

olarak gerçekleşir.

Nuh'un Gemisi'ne aktarılan bu tutar, hissedarlara dağıtılacak hane gelirinin içinde değildir. Bu kaynak yalnızca ihtiyaç sahibi hanelerin desteklenmesi, afetler, sağlık, eğitim, engellilik, yaşlılık, barınma ve diğer sosyal ihtiyaçların karşılanması için kullanılır.

Böylece hane kendi alışverişinden indirim kazanırken aynı işlem üzerinden ihtiyaç sahibi başka bir hanenin desteklenmesine de katkı sunar.

Sosyal yardım kişilerin lütfu veya dönemsel kampanya olmaktan çıkar. Sistem tarafından düzenli olarak üretilen, banka kayıtlarıyla izlenen, denetlenebilen ve insan onurunu koruyan bir yapıya dönüşür.

Kimlerin hangi ölçütlerle destek aldığı, ne kadar kaynak toplandığı ve kaynağın hangi alanlarda kullanıldığı kişisel veriler korunarak halka açıklanır.

Açık İhale ve Belediyenin Kazancı

Modelin ikinci ekonomik alanı, belediyenin yapım, mal ve hizmet ihaleleridir.

Güncel mali büyüklüğün daha iyi anlaşılması için Beykoz Belediyesi'nin 2025 yılı bütçe ölçeğini örnek alalım. Belediyenin 2025 yılı bütçesi 7.200.000.000 TL olarak açıklanmış, bu bütçenin yaklaşık 4.000.000.000 TL'sinin hizmet ve yatırımlara ayrıldığı belirtilmiştir.

BüyükAile modelinde belediyenin yapım, mal ve hizmet alım ihaleleri mümkün olan en geniş katılımla ve açık eksiltme yöntemiyle gerçekleştirilir. Belediye taşınmazlarının satışı, kiralanması veya gelir getirici hakların verilmesi gibi işlemlerde ise açık artırma uygulanır.

Açık eksiltmede fiyat aşağıya indikçe belediye daha uygun maliyetle hizmet alır. Açık artırmada fiyat yukarıya çıktıkça belediyenin geliri artar.

Her iki durumda ortaya çıkan fiyat avantajının tamamı belediyeye ve dolayısıyla kamuya aittir. AŞ/kooperatif ve hane hissedarları belediyenin sağladığı bu tasarruftan doğrudan pay almaz.

Belediyenin kazancı; daha düşük maliyet, daha yüksek gelir, daha kaliteli hizmet ve aynı bütçeyle daha fazla iş yapabilme imkânıdır. Bunun dolaylı faydası bütün halka hizmet olarak döner.

Denetim Hizmetinin Bedeli ve Sözleşmesel Çerçevesi

Sistemin değişmeyecek temel ilkesi şudur:

Belediye, AŞ/Kooperatife denetim bedeli adı altında hiçbir ödeme yapmaz.

İhaleyi kazanan firma; üstlendiği işin şartnameye, sözleşmeye, kalite ölçütlerine, mali hükümlere ve teslim takvimine uygun biçimde yürütüldüğünün denetlenmesini sağlamakla yükümlüdür.

Bu denetim; halkın hissedar olduğu AŞ veya Kooperatif bünyesinde, mevcut kamu ihale mevzuatındaki kontrol, muayene ve kabul mekanizmalarını ikame etmeyen; onları halk adına görünürlük ve bağımsız izleme bakımından destekleyen bir yapı olarak tasarlanır. Denetim hizmetinin kapsamı, bedeli ve ödeme sorumluluğu ancak ilgili mevzuata, ihale dokümanına ve sözleşmeye uygun biçimde belirlenebilir.

Yüklenici firma ihaleye girmeden önce denetim yükümlülüğünü, uygulanacak denetim oranını ve ödeme yöntemini bilir. Teklifini bu şartları dikkate alarak verir.

Denetim bedeli ihale tamamlandıktan sonra belediyeden ayrıca talep edilemez, ihale bedeline sonradan eklenemez ve fiyat farkı adı altında kamuya yüklenemez.

Denetim bedelinin, gerçekleşen ve hakedişe bağlanan iş tutarının %5'i ile %10'u arasında olacağını varsayalım. Kesin oran ihale ilanında ve sözleşmede önceden açıklanır.

İhale tamamlandıktan sonra bu oran değiştirilemez. Yüklenici firma ile AŞ/kooperatif yöneticileri arasında pazarlık konusu yapılamaz. Kayıt dışı veya gizli bir ödeme ilişkisine dönüştürülemez.

Denetim Bedeli Hanelerin Ortak Geliridir

Yüklenici firmanın ödediği denetim bedeli, halkın hissedar olduğu AŞ/kooperatifin kayıtlı geliridir.

Bu gelirin yasal kesintiler ve zorunlu denetim giderleri düşüldükten sonra dağıtılabilir hâle gelen bölümü başka alanlara aktarılmaz. Ana sözleşmede belirlenen kurallar doğrultusunda hane hissedarlarına eşit olarak dağıtılır.

Bir hanede bir kişinin veya on kişinin yaşaması dağıtılacak denetim payını değiştirmez. Bir hanede birden fazla araç veya çalışan bulunması da ek hisse meydana getirmez.

Bir hane, bir hisse ve bir eşit denetim geliri payı esası uygulanır.

Denetim geliri hanenin çalışmasına, alışveriş miktarına veya siyasi tercihlerine bağlı değildir. Hane, AŞ/Kooperatif hissedarı olduğu için bu gelirden eşit pay alır.

Bu yönüyle ihale denetiminden doğan dağıtım, haneler açısından doğrudan bir pasif gelir niteliğindedir.

Denetimin Bağımsızlığı

Denetim bedeli işin olumlu rapor almasının karşılığı değildir. AŞ/kooperatifin yürüttüğü izleme, kontrol, ölçüm, belgelendirme, raporlama ve kamuoyunu bilgilendirme hizmetinin karşılığıdır.

Yüklenici firma denetim sonucunu beğenmediği için ödemeyi durduramaz, denetçiyi değiştiremez veya rapor üzerinde baskı kuramaz.

Denetim bedelinin oranı, hesaplama yöntemi ve ödeme zamanı önceden belirlenir. Ödeme banka sistemi üzerinden otomatik ve kayıtlı biçimde gerçekleştirilir. Ödeme, denetim raporunun olumlu çıkması şartına bağlanmaz.

AŞ/kooperatif burada işi yapan yüklenici değildir. İhaleye girmez, belediyenin yerine hizmet üretmez, belediyenin tasarrufuna ortak olmaz ve yüklenicinin ticari kârına el koymaz.

Görevi; ihale sürecini halk adına izlemek, işin şartnameye uygunluğunu denetlemek, kalite ve teslim aşamalarını takip etmek, hakedişleri kontrol etmek, raporları kamuoyuna açıklamak ve sürecin kapalı ilişkilerle yürütülmesini önlemektir.

Bu halk denetimi, belediyenin ve diğer kamu kurumlarının kanundan doğan denetim yetkilerinin yerine geçmez. Kamu denetimini tamamlayan ve süreci halka açan ilave bir güvence oluşturur.

Modelin uygulanabilmesi için yüklenicinin denetim yükümlülüğü, denetim oranı, otomatik ödeme sistemi, raporların açıklanması ve hane hissedarlarına yapılacak dağıtım gerekli mevzuat ve ihale düzenlemeleriyle güvence altına alınmalıdır.

İhalelerden Hane Başına Düşen Pasif Gelir

Belediyenin yıllık 4.000.000.000 TL'lik hizmet ve yatırım bütçesinin tamamının sistem kapsamındaki işlerden oluştuğunu varsayalım.

Denetim bedelinin %5 olması durumunda yıllık brüt denetim geliri:

4.000.000.000 TL × %5 = 200.000.000 TL

olur.

Denetim bedelinin %10 olması durumunda ise:

4.000.000.000 TL × %10 = 400.000.000 TL

brüt denetim geliri oluşur.

Buna göre AŞ/kooperatifin yıllık brüt denetim geliri, gerçekleşen ihale tutarına ve sözleşmelerde belirlenen oranlara bağlı olarak 200.000.000 TL ile 400.000.000 TL arasında olabilir.

Bu gelirin 97.400 hane hissedarına eşit dağıtıldığı varsayıldığında %5 oranında hane başına düşen yıllık brüt gelir:

200.000.000 TL ÷ 97.400 hane = 2.053,39 TL

olur.

Denetim oranının %10 olması durumunda hane başına düşen yıllık brüt gelir:

400.000.000 TL ÷ 97.400 hane = 4.106,78 TL

olarak gerçekleşir.

Buna göre yalnızca belediye ihalelerinin denetlenmesinden doğan hane başı yıllık brüt pasif gelir yaklaşık 2.053 TL ile 4.107 TL arasında olabilir.

Gerçek dağıtılabilir tutar; denetlenen ihale büyüklüğüne, uygulanan orana, tamamlanan iş miktarına, yasal kesintilere ve zorunlu denetim giderlerine göre belirlenir.

Güncel Ölçekle Yol Yapım İşi Örneği

Bir yolun asfaltlanması ve düzenlenmesi için belediyenin belirlediği yaklaşık maliyetin 1.000.000 TL olduğunu düşünelim.

İhalenin tarihi, şartnamesi, yaklaşık maliyeti, katılım koşulları, kullanılacak malzemenin teknik özellikleri, kalite ölçütleri ve teslim süresi önceden videoboardlarda ve dijital sistemlerde ilan edilir.

Yeterliliğe sahip firmalar ihaleye katılır. Katılımcılar, verilen teklifler ve fiyat değişimleri halkın görebileceği biçimde yayımlanır.

Açık eksiltme sonucunda iş 1.000.000 TL yerine 850.000 TL'ye ihale edilirse aradaki:

1.000.000 TL – 850.000 TL = 150.000 TL

doğrudan belediyenin ve kamunun tasarrufu olur.

Belediye denetim için ayrıca hiçbir ödeme yapmaz. Belediye yalnızca ihale sonucunda belirlenen 850.000 TL'lik iş bedelini, işin ilerleme ve kabul şartlarına göre yüklenici firmaya öder.

Denetim oranının %5 olması durumunda yüklenici firma:

850.000 TL × %5 = 42.500 TL

denetim bedelini halkın hissedar olduğu AŞ/kooperatife öder.

Denetim oranının %10 olması durumunda ise:

850.000 TL × %10 = 85.000 TL

İş, hiçbir aracıya komisyon veya başka bir ad altında ödeme yapılmadan Şeffaf Süreç Yönetimi kapsamında yürütülür. Burada oluşabilecek denetim bedeli, yalnızca açık, kayıtlı ve raporlanabilir bir denetim hizmetinin karşılığı olabilir. Bedelin yüklenici sorumluluğu olarak düzenlenmesi, belediye bütçesine hiçbir etkisi olmayacağı anlamına gelmez; yüklenici, herhangi bir aracıya ödeme yapmaz,

denetim daha reel olarak yapılır. Ayrıca, belediye ile yüklenici arasında bir köprü vazifesini AŞ/Kooperatif oluşturur.

AŞ/kooperatif asfaltın kalınlığını, asfalt altı ve içinde kullanılan malzemenin miktarını ve kalitesini, asfaltlanan alanın ölçüsünü, uygulamanın şartnameye uygunluğunu, işin teslim süresini ve hakedişleri, belirlenmiş kriterlere göre halk adına denetler.

Hazırlanan raporlar dijital sistemlerde ve videoboardlarda yayımlanır. Vatandaş işin hangi firmaya, hangi bedelle verildiğini, ne kadar tasarruf sağlandığını ve işin şartnameye uygun yapılıp yapılmadığını görebilir.

Eksik, kusurlu veya şartnameye aykırı bir uygulama tespit edildiğinde durum, (durum tespitlerinde öncelikle mahallede konu uzmanları var ise sistemden onlar seçilerek atanır, raporları ile de denetimden kazandırılır. Yok ise ilçe ya da ilden bunu yapabilecek olanlar sisteme tanımlanır. Her seferinde, Şeffaf Süreç Yönetiminde, sistemdeki bir başkası işlemi yapar, ilgili uzmanlardan isteyenlerin tamamı, sırayla bu yapıya dahil olur ve kazanç da elde ederler) ilerleyen bölümlerde de açıklanacak denetim ve bildirim kanalları aracılığıyla belediyeye, yetkili kamu kurumlarına ve halka bildirilir. Sözleşmede öngörülen düzeltme, ödeme durdurma, bedel kesintisi, ceza veya diğer yaptırımlar uygulanır.

Hane Başına Toplam Pasif Ekonomik Kazanç

Bu bölümde hanelere doğrudan dönen yalnızca iki ekonomik kaynak hesaplanmaktadır:

Birincisi, Aidiyet Kartı alışverişlerinden hane bütçesinde kalan ortalama indirimdir.

İkincisi, belediye ihalelerini denetleyen AŞ/kooperatifin elde ettiği denetim gelirinden hane hissedarlarına dağıtılan paydır.

Burada, Aidiyet Kartı üzerinden hane başına düşen ortalama yıllık kazanç:

25.641,60 TL

olarak hesaplanmıştır.

İhalelerden doğan hane başı yıllık brüt pasif gelir ise denetim oranına göre:

2.053,39 TL ile 4.106,78 TL

arasındadır.

Bu iki ekonomik kalem brüt olarak birleştirildiğinde bir hanenin yıllık toplam pasif ekonomik kazanımı:

25.641,60 TL + 2.053,39 TL = 27.694,99 TL

ile

25.641,60 TL + 4.106,78 TL = 29.748,38 TL

arasında olur.

Buna göre hane başına düşen aylık ortalama pasif ekonomik kazanım:

2.307,92 TL ile 2.479,03 TL

arasında gerçekleşebilir.

Yuvarlanmış ifadeyle bir hissedar hane, **yalnızca** Aidiyet Kartı indirimi ve ihale denetim gelirinden ayda yaklaşık **2.308 TL ile 2.479 TL**, yılda ise yaklaşık **27.695 TL ile 29.748 TL** arasında ekonomik fayda sağlayabilir. Bu tutarlar brüt tahminlerdir. İhale denetim gelirinden hanelere yapılacak net dağıtım, yasal kesintiler ve zorunlu denetim giderleri düşüldükten sonra kesinleşir.

Bu hesapta Aidiyet Kartı indirimi, hanenin harcamasına bağlı ortalama tasarruftur. İhale denetim geliri ise hane hissedarlığı nedeniyle eşit dağıtılan pasif gelirdir.

Diğer Gelirler Bu Hesaba Dâhil Değildir

Burada hesaplanan tutar, BüyükAile modelinin hanelere sağlayabileceği toplam gelirin tamamı değildir.

Bu bölümde yalnızca:

- Aidiyet Kartı alışverişlerinden doğan hane indirimi,
- Belediye ihalelerinin denetiminden doğan hissedar payı

hesaplanmıştır.

Ortak üretim, yerel ticaret, toplu tedarik, enerji projeleri, dijital platformlar, açık havuz uygulamaları, yerel yatırımlar, işletme gelirleri, reklam ve tanıtım alanları, turizm, marka ortaklıkları, AVM gelirleri, Üretim Peronları gelirleri, İhracat gelirleri, lojistik ve sistemin diğer ekonomik faaliyetlerinden doğabilecek gelirler bu hesaba eklenmemiştir.

BüyükAile modelinin diğer gelir alanları hayata geçirildikçe hanelerin elde edeceği yeni pasif gelirler, burada hesaplanan tutarların üzerine eklenecektir.

Dolayısıyla bu hesap, sistemin hane başına sağlayabileceği toplam kazancın son noktası değil; yalnızca iki temel gelir kaynağı üzerinden gösterilen başlangıç seviyesidir.

Komisyon, Kayırmacılık ve Rüşvet Alanının Daraltılması

Klasik sistemde ihalelerin kimlere, hangi şartlarla ve hangi ilişkiler sonucunda verildiğinin halk tarafından görülememesi; komisyon, kayırmacılık ve rüşvet ilişkilerine uygun bir alan oluşturabilir.

BüyükAile modelinde ihale ilanından tekliflerin alınmasına, yüklenicinin belirlenmesinden işin teslimine ve ödemenin yapılmasına kadar bütün aşamalar, Şeffaf Süreç Yönetimi ile halka açık hâle getirilir.

İşi alacak firmanın kapalı ilişkilerle belirlenmesi zorlaşır. Çünkü ihaleye katılan firmalar, verilen teklifler, fiyat değişimleri, sözleşme şartları, işin ilerleme durumu, denetim sonuçları, hakedişler, kiralar ve ödemeler halkın görebileceği biçimde yayımlanır.

Denetimin halkın hissedar olduğu AŞ/kooperatif tarafından yapılması, ihalelerin belirli kişilere komisyon, kayırmacılık veya rüşvet karşılığında verilmesinin önünde güçlü bir engel oluşturur.

Denetim geliri birkaç kişinin cebine veya kapalı bir ilişki ağına gitmez. Banka sistemi üzerinden kayıtlı biçimde halkın ortak olduğu yapıya aktarılır ve belirlenen kurallar doğrultusunda hane hissedarlarına dağıtılır.

Böylece gizli komisyonun yerini kayıtlı denetim bedeli, kapalı ilişkinin yerini açık rekabet, kişisel çıkarın yerini ortak kazanç, söylentinin yerini ise belge ve denetim raporu alır.

Kamu Malına Sahip Çıkma Bilinci

Bu mekanizma halkın kamu malına sahip çıkma bilincini de güçlendirir.

Bir çöp konteyneri çalındığında, park malzemesi kırıldığında, kamuya ait araç kötü kullanıldığında veya bir hizmet gereksiz yere tekrarlandığında ortaya çıkan maliyet yalnızca belediyenin zararı olarak görülmez.

Bu zarar; belediyenin hizmet kapasitesini, halkın ortak kazancını ve ilçenin gelişme imkânlarını azaltan bir sonuç olarak görünür hâle gelir.

Zararların maliyeti videoboardlarda ve dijital sistemlerde açıkça gösterildiğinde vatandaş, kamu malını belediyeye ait sahipsiz bir eşya olarak değil, kendi ortak malı olarak görmeye başlar.

Halkın Seyirci Değil, Hissedar Olduğu Yönetim

Beykoz AŞ örneği, BüyükAile modelinin yalnızca teorik bir düşünceden ibaret olmadığını gösterir.

Modelde her hane bir hissedardır. Aynı hanede yaşayan kişilerin sayısı hissedarlığı artırmaz. Ortaklık hakkı kişi başına değil, hane başına tanımlanır.

Aidiyet Kartı indirimi hanenin kendi alışverişinden doğan doğrudan ekonomik kazançtır.

Nuh'un Gemisi payı ihtiyaç sahibi hanelere ayrılan sosyal destek kaynağıdır ve genel hane gelirine dağıtılmaz.

Açık ihale sonucunda meydana gelen fiyat avantajı belediyenin ve kamunun tasarrufudur.

Denetim hizmetinin bedeli ve ödeme sorumluluğu, yürürlükteki mevzuata ve ihale sözleşmesine göre önceden açıklanmalıdır. Bu hizmetten dağıtılabilir bir gelir doğması hâlinde, gelirin ortak-

lara aktarılma biçimi şirket, kooperatif, vergi ve kamu hukuku bakımından meri mevzuata göre ayrıca düzenlenmelidir.

Böylece vatandaş yalnızca belediyeden hizmet bekleyen bir kişi olmaktan çıkar. Hanesi üzerinden şehirde kurulan ekonomik yapının hissedarı, kamu süreçlerinin denetleyicisi ve ortak kazancın hak sahibi hâline gelir.

Hane, günlük hayatında zaten yaptığı alışverişleri Aidiyet Kartı üzerinden gerçekleştirerek indirim kazanır. İhalelerin denetlenmesinden doğan gelirden de hissedar olduğu için pay alır. Bunun için ayrıca ticaret yapması, yeni bir iş kurması veya aktif olarak çalışması gerekmez.

Bu nedenle modelin hanelere sağladığı kazanç, mevcut ekonomik faaliyetlerin şeffaf ve ortak bir sistem içinde bir araya getirilmesinden doğan pasif ekonomik kazanımdır.

Diğer ekonomik faaliyetler ve yeni gelir kaynakları sisteme eklendikçe hanelerin pasif geliri daha da büyüyebilecektir.

BüyükAile Şeffaf Süreç Yönetimi'nin temel hedefi budur:

Halkı yönetimin dışında bırakmak değil; her haneyi yönetimin, denetimin ve şehirde oluşan ekonomik değerin doğrudan hissedarı hâline getirmek.

Kaynak ve Hesap Notu

Bu bölümde kullanılan 64.104 TL tutarındaki hane başına aylık ortalama tüketim harcaması ve 3,08 kişilik ortalama hane büyüklüğü TÜİK'in 2025 yılı verilerine dayanmaktadır.

Otomobil sayısı, TÜİK'in 2025 yılı sonu motorlu kara taşıtları verileri esas alınarak yaklaşık olarak hesaplanmıştır.

Belediye bütçesi bölümünde güncel mali büyüklüğü göstermek amacıyla Beykoz Belediyesi'nin açıklanan 7,2 milyar TL'lik 2025 bütçesi ve 4 milyar TL'lik hizmet-yatırım payı referans alınmıştır.

Toplam tüketimin üçte birinin Aidiyet Kartı üzerinden geçmesi, firmalardan %13 oranında kazanç sağlanması, denetim bedelinin %5–%10 arasında uygulanması ve hizmet-yatırım bütçesinin tamamının

sisteme dâhil edilmesi modelin muhtemel ekonomik etkisini göstermek amacıyla kullanılan varsayımlardır.

Hane başına hesaplanan tutarlara Nuh'un Gemisi Sosyal Destek Havuzu, belediyenin ihale tasarrufu ve BüyükAile modelinin diğer ekonomik faaliyetlerinden doğabilecek gelirler dâhil edilmemiştir.

Sokaktan Hayata Transfer: Kart, Sorumluluk ve Yeniden Başlangıç

BüyükAile modelinde sabit bir evi veya ikametgâhı bulunmayan ve sokakta yaşayan insanlar sistemin dışında bırakılmaz. Çünkü sokakta yaşayan kişi de şehrin insanıdır ve şehrin BüyükAile anlayışı içinde korunması gereken bir ferdidir.

Bu kişilere de kimlikleriyle ilişkilendirilmiş kişisel bir Aidiyet Kartı tahsis edilir. Ancak bu kart başlangıç aşamasında bir hane hissesi oluşturmaz. Kartın temel amacı, kişinin günlük ihtiyaçlarını insan onuruna uygun biçimde karşılamak, şehirle yeniden bağ kurmasını sağlamak ve onu Hayata Transfer Programı'na hazırlamaktır.

Sokakta yaşayan kişiye yalnızca yemek verilmesi, geçici olarak karnını doyurabilir; fakat hayatını kalıcı biçimde değiştirmeye yetmez. BüyükAile modelinde hedef, kişiyi sürekli yardım alan ve kendisinden hiçbir şey beklenmeyen bir konumda tutmak değildir. Hedef; yapabileceği basit sorumluluklarla yeniden güven kazanmasını, düzenli bir hayat kurmasını ve zaman içinde kendi ayakları üzerinde durmasını sağlamaktır.

Yaşadığı Sokağın Gözlemcisi Olmak

Programa katılan kişiye, sağlık durumu ve imkânları dikkate alınarak yaşadığı veya düzenli olarak bulunduğu sokakta yerine getirebileceği basit ve güvenli gözlem görevleri verilir.

Örneğin kendisinden:

- Rögar kapaklarının yerinde olup olmadığını kontrol etmesi,
- Eksik veya tehlike oluşturan rögar kapağını bildirmesi,
- Kırılan kaldırım, yol veya park alanlarını haber vermesi,

- Sokaktaki bankların yerinde ve kullanılabilir durumda olup olmadığını bildirmesi,
- Çöp kutularının eksik, devrilmiş veya zarar görmüş olması hâlinde ilgili birime haber vermesi,
- Çalışmayan sokak aydınlatmalarını bildirmesi,
- Parklarda, duraklarda ve ortak kullanım alanlarında meydana gelen hasarları haber vermesi,
- Engellilerin, yaşlıların ve çocukların güvenliğini tehlikeye düşüren durumları bildirmesi

istenebilir.

Kişinin görevi rögar kapağını yerine takmak, kırılan bankı onarmak veya tehlikeli bir alana müdahale etmek değildir. Görevi yalnızca gözlemlemek, doğru bilgiyi vermek ve ilgili birimin zamanında harekete geçmesini sağlamaktır.

Bildirimler mobil uygulama, telefon hattı, mahalle irtibat noktası veya videoboard istasyonlarında görevli personel üzerinden yapılabilir. Gelen bildirim kayıt altına alınır, ilgili belediye birimine gönderilir ve yerinde doğrulanır.

Böylece sokakta yaşayan kişi, şehrin görünmeyen ve görmezden gelinen bir unsuru olmaktan çıkar; bulunduğu çevreye katkı sunan, sorumluluk alan ve şehir tarafından dikkate alınan bir insan hâline gelir.

Sorumluluk Karşılığında Karta Destek Yüklenmesi

Kendisine verilen basit görevleri düzenli ve doğru biçimde yerine getiren kişinin Aidiyet Kartı'na Nuh'un Gemisi ve yönetimin Sosyal Destek Havuzu'ndan belirlenen tutarda destek yüklenir.

Yüklenecek tutar, verilen görevin niteliğine ve düzenli biçimde yerine getirilmesine göre önceden belirlenir. Değerlendirme kişilerin keyfî kararlarına bırakılmaz. Yapılan bildirimler, doğrulanan görevler ve karta yüklenen tutarlar dijital sistemde kayıt altına alınır.

Kişi kartına yüklenen destekle, kart altyapısının geçerli olduğu istediği lokantada, büfede, markette veya yemek noktasında ihtiya-

cını karşılayabilir. Nerede ve ne yiyeceğine yardım veren kişi veya kurum değil, kart sahibi karar verir.

Bu uygulama sayesinde kişi yardım kuyruğunda beklemek, herkese açık bir yerde yemek almak veya ihtiyaç sahibi olduğunu sürekli açıklamak zorunda kalmaz. Kartını diğer insanlar gibi kullanır ve yemeğini kendi tercihiyle yer.

Karta yüklenen destek bir sadaka veya kişisel lütuf değildir. Nuh'un Gemisi tarafından finanse edilen, kayıtlı ve denetlenebilir bir sosyal katılım desteğidir.

Amaç Ucuz İş Gücü Oluşturmak Değildir

Bu sistem belediye personelinin yapması gereken işlerin sokakta yaşayan kişilere yaptırılması amacıyla kullanılamaz. Programa katılan kişiler temizlik işçisi, zabıta, teknik personel veya bakım görevlisinin yerine geçirilmez.

Verilen görevler basit, güvenli ve gözleme dayalı olmalıdır. Kişinin sağlığını veya güvenliğini tehlikeye düşürecek görevler verilemez. Katılım gönüllülük esasına dayanır ve kişinin temel insani ihtiyaçları yalnızca görev yapması şartına bağlanamaz.

Buradaki amaç ucuz iş gücü oluşturmak değil; uzun süredir toplumdan ve düzenli hayattan uzak kalmış kişinin yeniden sorumluluk almasını, zaman kavramı geliştirmesini, iletişim kurmasını ve yaptığı işin karşılığını görmesini sağlamaktır.

Kişi görevini yerine getirdikçe kendi hayatı üzerinde etkili olabildiğini görür. Doğru bildirim yaptığında bir rögar kapağının yerine konulduğunu, kırılan bankın onarıldığını veya tehlikeli alanın düzeltildiğini fark eder. Böylece kendisinin değersiz ve etkisiz olmadığı duygusunu yeniden kazanmaya başlar.

Sorumluluktan Hayata Transfer Programı'na

Sokakta yaşayan kişinin Aidiyet Kartı sistemi içindeki ilerlemesi düzenli olarak takip edilir. Bildirimlerini zamanında yapması, verilen sorumlulukları sürdürmesi, görevlilerle sağlıklı iletişim kur-

ması ve günlük hayatında düzen oluşturmaya başlaması kişinin bir sonraki aşamaya hazırlanmasını sağlar.

Belirli bir sorumluluk düzeyine ulaşan kişi, Hayata Transfer Programı'**na** alınır.

Hayata Transfer Programı, yalnızca sokaktan bir barınma merkezine götürme çalışması değildir. Kişinin yeniden bağımsız bir hayat kurabilmesi için gereken bütün aşamaları kapsayan kişiye özel bir yeniden kazanım programıdır.

Programa alınan kişi için öncelikle durum tespiti yapılır. Kimlik belgesi, sağlık durumu, aile ilişkileri, eğitim düzeyi, mesleki yetenekleri, bağımlılık riski, psikolojik durumu, borçları ve sokakta yaşama nedenleri belirlenir.

Her insanın sokakta yaşama nedeni aynı olmadığı için herkese aynı çözüm uygulanmaz. Kişiye özel bir Hayata Transfer Planı hazırlanır.

Bu plan kapsamında ihtiyaç durumuna göre:

- Kimlik ve resmî belge işlemleri tamamlanır.
- Genel sağlık taraması yapılır.
- Gerekli tedavi ve ilaç desteği sağlanır.
- Bağımlılık sorunu varsa tedavi programına yönlendirilir.
- Psikolojik ve sosyal destek verilir.
- Güvenli ve geçici barınma imkânı sağlanır.
- Temizlik, giyim ve kişisel bakım ihtiyaçları karşılanır.
- Okuma yazma, temel eğitim ve dijital beceri desteği verilir.
- Daha önce yaptığı işler ve sahip olduğu mesleki yetenekler belirlenir.
- Uygun meslek eğitimine veya sertifika programına yönlendirilir.
- İş disiplini, zaman yönetimi ve para kullanma alışkanlığı geliştirilir.
- Korunaklı veya destekli istihdam imkânı oluşturulur.
- Düzenli gelir elde etmesi ve tasarruf yapması sağlanır.

- Uygun olması hâlinde ailesiyle yeniden iletişim kurmasına destek olunur.
- Bağımsız yaşayabileceği bir konuta geçişi planlanır.

Kişinin hayatındaki ilerleme İlçe AŞ aracılığı ile sosyal hizmet uzmanına ulaştırılmak üzere, videoboard noktalarındaki görevli (vaka sorumlusu/ güvenlik) tarafından izlenir ve raporlanır. Programın aşamaları kişiyle birlikte belirlenir; kişi hakkında onun haberi olmadan keyfî kararlar alınmaz.

Yardımdan Bağımsız Hayata Geçiş

Hayata Transfer Programı'na alınan kişinin Aidiyet Kartı iptal edilmez. Kart desteği, kişi kendi gelirini elde edinceye ve temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeye ulaşıncaya kadar kademeli biçimde devam eder.

Kişi düzenli işe başladığında, gelir elde ettiğinde ve bağımsız yaşama geçmeye hazır hâle geldiğinde Nuh'un Gemisi desteği aşamalı olarak azaltılır. Böylece kişi bir anda desteksiz bırakılmaz ve yeniden sokağa dönme riski azaltılır.

Bağımsız bir konuta, ya da toplu bir yaşam alanına yerleşerek kendi yaşamını kurduğunda artık sokakta yaşayan birey statüsünden çıkar. BüyükAile modelinin "bir hane, bir hisse" ilkesi doğrultusunda kurduğu yaşam üzerinden sistemin hissedarı hâline gelir.

Bundan sonra yalnızca sosyal destek alan kişi değil; Aidiyet Kartı indiriminden yararlanan, ihale denetim gelirinden pay alan, yaşadığı çevreyi koruyan ve şehrin ortak kazancına katılan bir BüyükAile üyesi olur.

Kimseyi Sokakta Bırakmayan Şehir

Bu sistemin hedefi, sokakta yaşayan insanları belirli alanlarda toplayarak görünmez hâle getirmek değildir. Amaç, hiçbir insanı kendi kaderine terk etmemek ve onu yeniden hayata bağlayacak yolu birlikte kurmaktır.

İlk aşamada kişiye yemek seçme özgürlüğü sağlayan bir kart verilir. Ardından yapabileceği basit sorumluluklarla şehirle yeni-

den ilişki kurması sağlanır. Sorumluluk duygusu geliştikçe Hayata Transfer Programı'na alınır. Sağlık, barınma, eğitim, meslek ve istihdam aşamalarından geçirilerek bağımsız hayata hazırlanır.

Böylece yardım, insanı bulunduğu yerde tutan bir sisteme değil; onu ayağa kaldıran, sorumluluk kazandıran ve yeniden topluma dâhil eden bir geçiş yoluna dönüşür.

BüyükAile anlayışında sokakta yaşayan, madde bağımlısı dahi olsa insan şehrin yükü değildir. Birçoğu doğru yöntem, güven ve sorumluluk verildiğinde yeniden hayata katılabilecek; yaşadığı şehre katkı sunabilecek BüyükAile'nin bir ferdidir.

BüyükAile Sistemi Kime Yarar?

"BüyükAile; gemilerin, kayıkların ve mavnaların bulunduğu bir gölde yalnızca tekneleri ayrı ayrı onarıp büyütmekle yetinmeyen, göle su ekleyerek hepsini birlikte yükselten; her birime kendini geliştirme ve rekabet etme zemini sunarken yerel yönetimlerin denetim ve desteğiyle herkesin aynı zeminde güçlenmesini sağlayan bir modeldir."

BüyükAile, dar bir zümrenin, belirli bir meslek grubunun veya yalnızca sosyal yardıma ihtiyaç duyanların modeli değildir. Daha ucuza ve daha kaliteli yaşamak isteyen, marka yapmak isteyen, üretip kazanmak isteyen, kazancın oluştuğu süreci görmek isteyen, daha sağlıklı hizmete kolay ulaşmak isteyen, emeğinin karşılığını takip etmek isteyen, çocuğuna daha iyi bir gelecek hazırlamak isteyen, karar süreçlerine katılmak ve gerektiğinde hesap sormak isteyen herkes bu modelin doğal muhatabıdır.

Esnaf açısından BüyükAile, kaderine terk edilmemek demektir: Küçük işletme, büyük zincirlerin ve dijital pazarların karşısında yalnız bırakılmaz. Ortak alım, yerel görünürlük, müşteri sadakati, Aidiyet Kartı, bölgesel ekonomik planlama ve yerel marka desteğiyle güç kazanır. Üretici açısından BüyükAile, emeğini görünür kılmak ve pazara bağlanmak demektir. Kadın emeği açısından BüyükAile, evde kalan becerinin Şehir Enstitüleri, Üretim Peronları ve Markadaş gibi mekanizmalarla gelire dönüşmesi demektir.

Genç açısından, BüyükAile, sadece nasihat dinlemek değil; eğitim, beceri, iş ve sorumluluk alanına girmek demektir. Emekli açısından, şehir hayatında yalnızlaşmamak, üretime, denetime, danışmanlığa veya sosyal dayanışmaya katkı verebilmek, üçüncü baharını yaşayabilmek demektir.

Mahalle ölçeğinde hizmet bekleyen vatandaş için BüyükAile, belediyenin yaptığı işi yalnız sonuçta görmek değil, kararın doğduğu andan uygulamanın bitimine kadar takip edebilmek demektir. Haksızlığı ve kayırmacılığı azaltmak isteyenler için BüyükAile ihaleden işe alıma kadar bütün süreçlerin görünür olması **demektir. Seçim** vaatlerini takip etmek isteyenler için hafızası olan yönetimdir. Kamu kaynağının nereye gittiğini bilmek isteyenler için denetimdir. "Bu şehirde benim payım ne?" diye soranlar için fayda ve aidiyet zeminidir.

Bu nedenle BüyükAile, yalnızca belediyecilik diliyle anlatılamaz. O, özgürlük diline, ekonomi diline, sosyal politika diline, eğitim diline ve ahlak diline aynı anda temas eder. Çünkü burada hakların savunulması yalnız seçim günü kullanılan oyla değil, süreçlerin görünürlüğü ve denetimin sürekliliğiyle canlı tutulur.

YERELDEN YÖNETİM MODELİ

BüyükAile

ŞEFFAF SÜREÇ YÖNETİMİ

CEVDET TELLİOĞLU

Hiç düşündünüz mü?

Yaşadığınız şehirde üretilen değerden ne kadar pay alıyorsunuz? Kararların nasıl alındığını, kaynakların nereye harcandığını ve ortaya çıkan kazancın hayatınıza nasıl döndüğünü gerçekten biliyor musunuz?

Bir şehirde yaşamak yalnızca hizmet almak değildir. Şehrin geleceğine katılmak, süreçleri izlemek, yerelden üretmek, denetlemek ve oluşan değerden pay almak da şehirli olmanın hakkıdır.

BüyükAile, halkı yalnızca dinlenen veya hizmet bekleyen bir vatandaş olarak değil; Mahalle AŞ ya da kooperatif üzerinden, belediyesi ile sermeye ile doğrudan ortak, üreten, denetleyen, kazanan ve söz sahibi olan temel unsur olarak görür.

Bu model; devletin düzenleyici ve hakem gücünü, milletin sahiplik ve katılım iradesini, sermayenin yatırım, üretim ve pazar kabiliyetini aynı şeffaf sistemde buluşturur. Şeffaf Süreç Yönetimi, halk denetimi, Aidiyet Kartı, yerelden üretim ağları, ortak kazanç ve sosyal denge bu yapının birbirini tamamlayan parçalarıdır.

Borçlanmaya izin vermeyen, halk hisselerinin devredilmesini engelleyen ve kurum kasasında kalıcı para biriktirmeyen sistem; oluşan kazancı halka, sosyal denge payını ise doğrudan ihtiyaç sahiplerine ulaştırmayı esas alır. Yönetim kişilere değil; açık kurallara, bağımsız denetime ve seçimlerle yenilenen toplumsal iradeye bağlanır.

İletişimci, Sosyoekonomik İnovasyon Uzmanı ve Yazar Cevdet Tellioğlu, yıllara yayılan yerel yönetim ve saha tecrübesinden hareketle, halkın yönetime, üretime, denetime ve kazanca nasıl doğrudan ortak olabileceğini, devlet-millet-sermayenin birlikteliği ile büyüyen refahı bütüncül bir model olarak ortaya koyuyor.

Asıl değişim, insanların yaşadığı yere ve ortak geleceğine sahip çıkmasını sağlayan adil, katılımcı ve şeffaf bir sistemle başlar.

Şehir hepimizinse; karar, süreç ve kazanç da hepimizin olmalıdır.

www.hayatyayinlari.com

9 786051 516370

𝕏.com/hayatyayinlari
ⓕ.com/hayatyayinlari
ⓘ.com/hayatyayinlari